

L'Orpina

Vacarisses

Ubicació

Comarca:	Vallès Occidental
Lloc/Adreça:	Prop de l'urbanització de can Serra, entre la carretera Terrassa-Manresa i la via del tren.
Emplaçament	A la benzinera del km 32,5 de la ctra. C-58, camí en direcció sud-est, a uns 300 m

Coordenades:

Latitud:	41.59117
Longitud:	1.90162
UTM Est (X):	408454
UTM Nord (Y):	4604968

Classificació

Número de fitxa	08291 - 10
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Contemporani Popular
Segle	XVI-XIX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Algunes parts de la casa, l'entorn i els accessos acusen una falta de manteniment
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	002402700DG00F
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 12/04/2010 - 02:00

Descripció

Antic mas de dimensions modestes que s'ha conservat pràcticament sense modificacions al segle XX i que manté molt bé la tipologia tradicional. Consta d'una edificació principal amb funcions de vivenda més coberts adossats a la part nord-est i un altre cobert al sud, que havia estat el graner. El cos principal és de planta més o menys quadrada, amb planta baixa més un primer pis o golfes. La coberta, a dues vessants, és molt llarga i inclinada, més pròpia dels masos de muntanya. Sembla que la planta originària era més estreta i s'hauria ampliat a banda i banda. Es tracta d'una construcció austera, amb parets de pedra (i algunes parts de tàpia) majoritàriament arrebossades. La façana principal, encarada al sud-oest, presenta una estampa característica, amb portal adovellat i tres finestres de distribució irregular emmarcades amb carreus de pedra al primer pis, una de les quals està decorada amb un relleu. L'interior és molt arcaic i ha conservat molt bé les característiques tradicionals, amb paviments de lloses i part on aflora la roca natural. A l'angle nord-est la casa té adossats dos grans cups rodons, i en té dos més de quadrats, que donen al celler, situat a la part del cobert posterior. El celler conserva in situ dos "vaixells". La part sud-est dels coberts fou reconstruïda recentment, amb un tipus d'obra feta amb pedra que ha conservat un segon portal adovellat.

Història

Antigament era conegut amb el nom de mas Guitart, i després com a mas Casasayas, ja que es troba documentat que a l'any 1570 pertanyia a Francesc Casasaya. Posteriorment passà a la propietat de la família Orpina, i a partir del segle XVIII comença a denominar-se Orpina o Urpina. Després de Francesc Casasaya el mas passà a mans de Joan Enrich, que el 1586 el va vendre a Valentí Orpina. Els seus descendents al front del mas foren Valentí Orpina (testà el 1646), Pere Joan Orpina (testà el 1668), Pere Joan Orpina (testà el 1716), Josep Orpina i Marià Orpina. Marià apareix en la documentació com a habitant del monestir de Montserrat i va fer la capbreuació de l'any 1727, quan el mas era explotat per un masover. Es coneixen les afrontacions detallades de l'heretat en aquest any. Marià Orpina va vendre el mas l'any 1750 a Francesc Gibert. L'any 1759 la propietària era Margarida, vídua de Francesc Gibert, paraire de Monistrol de Montserrat, i posteriorment el seu fill Francesc Gibert. El mas era comandat per un masover, que pagava de censos 1 lliura i 4 sous i una gallina. El besavi de l'actual propietària encara conservava el cognom Gibert. La seva filla fou Dolors Font i Gibert. El masover actual va néixer en aquesta casa i pot testimoniar que en els últims 50 anys pràcticament no s'hi han fet reformes.

Bibliografia

AA.DD. (2006). Catàleg de masies i cases rurals susceptibles de recuperació o preservació. Ajuntament de Vacarisses; Associació Catalana de Municipis i Comarques; SART-FEC, Universitat de Vic, fitxa 18
FLOTATS, Antoni (1979). Vacarisses, assaig històric d'un poble.
FLOTATS, Antoni (1994). Miscel·lània vacarissenca. Ajuntament de Vacarisses.
VALLS i PUEYO, J. (1995). "L'Orpina (abans Guitart o Casasaya)", Balcó de Montserrat, núm. 323 (juliol)

